

PRED PREMIERO

Razredni sram doživljamo še danes

Pred petkovo premiero se je v **SLG Celje** novinarjem predstavila ekipa uprizoritve In mnogi drugi ..., ki temelji na pisanju in razmišljanju Ivana Cankarja. Kdo dobi Večerovo nagrado za izstopajoče igralske dosežke?

Matic Majcen

Predstava In mnogi drugi ... je nastala po motivih črtice Mater je zatajil in Cankarjevih drugih pripovedi, ki tako ali drugače naslavljajo pozicijo delavca in razrednih dinamik, kakor tudi teoretskih del, ki obravnavajo delavski razred. Uprizoritev naslavlja pomemben in aktualen, a pogosto zamolčan vidik razredne pripadnosti, še posebej tistega nižjih slojev – sram.

Realnost delavstva skrita v ideologiji

"Gre za sram, ki ga čutimo zaradi pripadnosti družbenemu razredu, ki mu nočemo pripadati," je na novinarski konferenci pred premiero povedal režiser in soavtor dramatizacije **Bor Ravbar**. "Uprizoritev se ukvarja z delavskim razredom. To ni neka fiktivna gmota, ampak smo to vsi mi, ki delamo, da zaslužimo svoj denar. Realnost delavskega razreda se danes skriva v prevladujoči ideologiji in sram je pomemben del tega skrivanja. V Cankarjevem času je bila pripadnost razredu zelo jasna. Jasno je bilo, kako izgledajo materina obleka, njeni škornji. V tistem času nisi imel na voljo deset parov škornjev. Danes pa jih morda lahko imaš, verjetno so jih celo naredili drugi pripadniki delavskega razreda, a je to zapakirano popolnoma drugače. Zato se mi zdi primerno pogledati v Cankarjev čas, kako so nekoč gledali na to tematiko."

Izhodišče uprizoritve predstavlja arhetipski prizor iz črtice Mater je zatajil, v kateri Jože pred šolo zataji svojo lastno mater. "Ta intimna zgodba med Jožetom in mamo razkrije inherentno povezanost med zasebnim in političnim. Jože se ne more osvoboditi odnosa s svojo mamo, dokler se ne osvobodi po-

vezanosti s svojim družbenim razredom. Ta razredni sram je nekaj, s čimer se še danes srečujemo vsi. Ko gremo na tržnico, pa mislimo, da nekaj stane pet evrov, a se izkaže, da je v resnici 15 evrov, pa rečemo, da tega raje ne bomo kupili. Ko se s prijatelji in sodelavci pogovarjamo, kaj smo si kupili ali kje smo bili na počitnicah. Bolj ko smo delali predstavo, bolj smo na vsakem koraku opazili razredni sram," je povedal Ravbar.

Kot je poudarila dramaturginja in soavtorica dramatizacije **Varja Hrvat**, sta z režiserjem gradivo črpala iz širokega nabora Cankarjevega pisanja in udejstvovanja. "Poleg črtic in zgodb, ki posredno ali neposredno govorijo o razrednem sramu, sva veliko črpala tudi iz političnih esejev, kakršen je Kako sem postal socialist. V tekstu je prisotno sodobno videnje časa, v katerem je živel Cankar, torej okoli leta 1900, ki se v družbenem smislu v marsičem zdi podoben današnjemu času. Smo v času pred vojno oziroma ta že poteka, povzdigujejo se različni diktatorski režimi. Naša želja je bila pokazati, kako se v bistvu nič ni spremenilo in kaj se lahko o tem času naučimo od Cankarja. Kako lahko razmišljamo o neki politični situaciji in kaj lahko mi sami spremenimo."

Sodelovanje dveh gledališč

Predstava In mnogi drugi ... je koprodukcija med **SLG Celje** in kranjskim Prešernovim gledališčem, zato v njej igrajo člani obeh ansamblov. Direktor kranjskega gledališča **Rok Bozovičar** je celjskim kolegom namenil pohvalne besede. "Celjski teater je zadnja leta v vzponu. S tesno vpetostjo v mesto ste naredili velik korak naprej, kakršnega bi si želeli tudi v Kranju." Zadovoljstvo je ob skupnem sodelovanju izrazil tudi direktor **SLG Celje Miha Golob**.

"Vesel sem, da gre prav za koprodukcijo s kranjskim gledališčem, saj smo si z njimi v mnogočem podobni, hkrati pa že leta ustvarjajo kvaliteten program, ki mu poskušamo tudi sami slediti. Sodelovanja med gledališči so različna, tovrstne koprodukcije pa so vrhunec teh sodelovanj."

Gre za drugo uprizoritev aktualne sezone v **celjskem gledališču**, katere osrednji del je namenjen prav Cankarju. Po predstavi Zvezde gledamo, da ne bi videli sveta, ki se je odvila v bivši gostilni Majolka v Celju, bo ta predstava na Velikem odru. "Na ta način ne širimo samo odra, ampak tudi fazon razmišljanja. Če smo sezono začeli s predstavo, ki je izpostavila vprašanje umetnika in pomena umetnosti, bomo zdaj obdelali enega osrednjih Cankarjevih motivov. Cankarjevi arhetipi danes pogosto vzbujajo negativne vtise v smislu, da je prav on kriv, da smo v naši družbi takšni, kot smo. Ampak jaz sem raje zahvalen njemu in njegovim zgodbam, ker v nas vedno znova sprožajo tovrstno družbeno diagnostiko."

V predstavi glavni vlogi Jožeta in matere igra **Luka Bokšan** in **Vesna Pernarčič**, na odru pa jima družbo delajo še **Aljoša Ternovšek**, **Barbara Medvešček**, **Aljoša Koltak**, **Mojka Končar**, **Lucija Harum**, **Eva Stražar**, **Rastko Krošl**, **Tarek Rashid** in **Damjan M. Trbovc**. Poleg omenjenih **Bora Ravbarja** in **Varje Hrvat** in so predstavo ustvarjali še scenografka **Urša Vidic**, kostumografka **Nina Čehovin**, avtor glasbe **Branko Rožman**, oblikovalec svetlobe **Domen Lušin**, koreografka **Lada Petrovski Ternovšek** in lektorica **Živa Čebulj**.

"Cankarjev čas se zdi v marsičem podoben današnjemu"

Večerova nagrada Maši Grošelj

Ob prvi premieri sezone na Velikem odru že tradicionalno podelimo tudi Večerovo nagrado za izstopajoče igralske dosežke v pretekli sezoni. Večerovo nagrado za izstopajoče igralske dosežke v sezoni 2024/2025 bo v petek prejela članica igralskega ansambla **SLG Celje** Maša Grošelj. Žirija, v kateri so bile gledališka režiserka Nina Ramšak Marković, dramaturginja, dramatičarka in pisateljica Katja Gorečan in Večerova urednica kulture in gledališka kritičarka Petra Vidali, ji je nagrado namenila za naslednje vloge:

- Maura Zeppelin v KOKKOLI Lee Klemola, režiserka Živa Bizovičar
- Helena, dekle, zaljubljeno v Demetrija v SNU KRESNE NOČI Williama Shakespeara, režiser Jaša Koceli
- Micka, hišna per Zois v KRAJNSKIH KOMEDIJANTIH Bratka Krefta, režiser Diego de Brea.

"V vloge, ki so glede na pozicijo stranske, je Maša Grošelj vstopila s specifično in izstopajočo odsko prezenco, s tem pa je kljub podporni funkciji v uprizoritvah ustvarila impresivne odsko kreacije. Liki Maure Zeppelin iz Kokkole, Shakespearjeve Helene ter Micke iz Krajnskih komedijantov so med sabo sicer izrazito raznoliki, pa vendar vse spaja natančna, suverena ter razpoznavna igra. Maša Grošelj uspe upodobiti konvencionalne like na nekonvencionalen, bizaren in odbit način, ob tem pa s svojevrstno in samosvojo držo v vseh treh vlogah ostane psihološko in emotivno prepričljiva," je zapisala žirija.

Maša Grošelj je v **SLG Celje** zaposlena sedem let, v tem času pa je to že njena druga Večerova nagrada, prvo je dobila za izstopajoče dosežke v sezoni 2021/2022.

Ustvarjalna ekipa predstave In mnogi drugi ... na novinarski konferenci v **SLG Celje** Foto: Matic Majcen

Luka Bokšan kot Jože in Vesna Pernarčič kot mati v predstavi In mnogi drugi ...

Foto: Jaka Babnik

Maša Grošelj bo že drugič prejela Večerovo nagrado. Foto: Robert Balen